

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
14 martie 2025
Clasa a V-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Citește fiecare dintre textele dat pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

Focul topește ceara, dar căleşte oțelul. Odinioară, după cât se spune, pe vremea când mai trăiau zânele, pădurile din munții de la miazăzi erau mult mai stufoase decât astăzi, erau cele mai înalte păduri care se ridicau până la țărmurile mării. Și tot pe-atunci se zice că trăia un cneaz vestit de crud, care-ngrozise cu răutatea lui toți oamenii din munți.

Iar în pădurile acelea era un trunchi ce-și înălțase coroana până-n nori. Cneazul nu putea să îndure să fie ceva prea mare pe pământ. I se părea că i-ar știrbi din strălucirea pe care-o avea el.

A poruncit deci unui pădurar, pe nume Noe, să taie trunchiul până seara, să-l facă bucățele pentru foc.

A tăiat pădurarul trunchiul, dar acesta, când s-a prăvălit, l-a izbit cu o rămurică. Iar rămurelele cele mai mici ale copacului erau mai mari decât cele mai groase trunchiuri pe care le-ați văzut vreodată voi. Atât de tare l-a lovit această rămurică pe pădurar, încât el a căzut bolnav.

Din fericire, avea Noe un vecin bun. Se numea Ion. L-a chemat la coliba lui și l-a rugat să facă el trunchiul bucăți, altminteri cneazul o să-l osândească*. S-ar putea întâmpla să-i ia și viața, pentru că nu i-a împlinit toată porunca.

Vecinul, Ion, era un om prea cumsecade și s-a-nvoit să plece la pădure. Dar, cum a dat o dată cu toporul în trunchiul doborât de Noe, s-a ivit o scorbură.

„Într-un copac atât de falnic să fie scorbură?!” și-a zis în sine Ion. „Mare minunăție! Zău așa...” Și a mai dat încă o dată cu toporul.

Scorbura s-a lărgit mai tare. A curs din ea toată făina de putregai. Și în făină s-a văzut o piatră nestemată, mare cât oul de găină. A luat îndată piatra și a fugit cu ea la Noe.

— Tu ai doborât trunchiul, a spus el, piatra este a ta. S-o stăpânești în bună pace.

— Cinstite prieten, a grăit și Noe, nu-i drept ce faci. Tu ai aflat această piatră, ție ți se cuvine să o stăpânești cu sănătate...

Pe când se îmbiau ei astfel, a auzit și cneazul de piatra nestemată. A-ncălecat pe calul cel mai iute și, năvălind la casa cea săracă a lui Noe, a răcnit tare:

— Eu sunt acela care a dat poruncă să se doboare trunchiul din pădure, eu sunt stăpânul vostru al tuturor, deci piatra e a mea! Iar vouă o să vă tai capetele, pentru c-ați îndrăznit să o atingeți!

Cum a rostit cuvintele acestea cneazul, și cum a vrut să prindă-n mână piatra nestemată, din ea a izbucnit o flacăra ce l-a cuprins și l-a-mpietrit pe loc.

S-au uitat oamenii mai bine și au văzut pe zâna cea bună a pădurilor în vâl de horbote* și păr bălai pe umeri. A rostit zâna:

— Tu, Noe, ai o fată și Ion are-un flăcău. Ei se-ndrăgesc de mult. A lor să fie piatra și să trăiască împreună fericiți...

Abia atunci s-au dumirit cei doi vecini că zâna bună a pădurilor orânduise astfel lucrurile ca să le-ncerce cinstea tuturor și să se săvârșească totul după dreptate.

Au împlinit deci voia zânei și au făcut o nuntă mare feciorului și fetei care se îndrăgeau.

Au trăit apoi multă vreme cu toții, îndestulați și mulțumiți, acolo, în pădurea cea-naltă din munții de la miazăzi, că se dusesse vestea despre ei până la țărmul mării cea veșnic zbuciumată și încă mai departe.

Alexandru Mitru, *Piatra nestemată*

*horbotă – dantelă

*a osândi – a condamna, a pedepsi

B.

M-am întors din vacanță. Am fost în tabără și a fost foarte frumos.

Când am ajuns cu trenul în gară, ne așteptau toți părinții pe peron. Era tare de tot: toată lumea striga de zor, unii plângeau că nu-și găsiseră mamele și tații, alții râdeau de bucurie că-i găsiseră, șefii echipelor fluierau să stăm aliniați, angajații de la gară fluierau și ei pentru ca șefii echipelor să nu mai fluiera, le era teamă că din cauza lor o să plece trenurile, după care i-am văzut pe mama și pe tata, și a fost atât de grozav, că nici nu știu cum să vă povestesc... [...]

Eram foarte bucuros când am ajuns acasă, mirosea atât de frumos, am urcat în camera mea plină de jucării, apoi mama s-a dus să facă de mâncare, și abia aștept, pentru că mâncarea din tabără era bună, dar mama gătește cel mai bine din lume, și, chiar dacă nu-i iese vreo prăjitură, tot e mai bună decât orice ați mâncat vreodată. După aceea, tata s-a așezat pe fotoliu ca să-și citească ziarul.

— Și eu ce fac acum? l-am întrebat.

— Ce știu eu? a zis tata. Poate ești obosit după drum, du-te în camera ta să te odihnești.

— Da' nu sunt obosit.

— Atunci du-te și te joacă.

— Cu cine?

— Cu cine, cu cine...Ce-ntrebare! Cu nimeni, presupun.

— Da' nu știu să mă joc singur. Nu-i corect! În tabără eram o grămadă și mereu aveam câte ceva de făcut.

— Atunci tata și-a pus ziarul pe genunchi, a făcut ochii mari și mi-a zis:

— Aici nu mai ești în tabără. Așa că fă bine și du-te să te joci singur!

Am început să plâng, iar mama a venit din bucătărie.

— Hai că începe bine, a zis ea și m-a mângâiat.

Apoi mi-a spus că, până e gata masa, aș putea să mă duc în grădină să mă joc și poate o chem și pe Maria-Edwina care tocmai s-a întors din vacanță.

Maria-Edwina este fata domnului și doamnei Frunzăverde, vecinii noștri. [...]

De când n-o mai văzusem. Maria-Edwina se bronzase tare de tot la față, și cu ochii ei albaștri și părul blond îi stătea foarte bine. Nu, pe bune, chiar dacă e fată, e grozavă de tot.

— Cum a fost în vacanță? m-a întrebat Maria-Edwina.

— Tare de tot! i-am răspuns eu. Am fost în tabără, unde erau mai multe echipe, și echipa mea era cea mai bună, se numea Ochi-de-Linx, iar eu eram șeful.

— Credeam că șefii sunt tipi mai mari, mi-a zis ea.

— Da, dar eu eram ajutor de șef și el nu făcea nimic fără să mă întrebe pe mine. Adică, în realitate, eu comandam.

— Și erau și fete în tabără? m-a întrebat Maria-Edwina.

— Bineînțeles că nu! Era prea periculos pentru fete. Făceam niște chestii extraordinare, iar eu am și salvat doi tipi de la înec.

— Cred că inventezi, mi-a zis ea.

— Cum să inventez? am sărit eu. De fapt, trei, nu doi! Uitasem de unu. Apoi am câștigat concursul de pescuit, am prins un pește uite-așa de mare!

Și-am întins brațele cât am putut, iar pe Maria-Edwina a pufnit-o râsul, de parcă nu mă credea. Și nu mi-a convenit; ce-i drept, nu poți deloc să vorbești cu fetele.

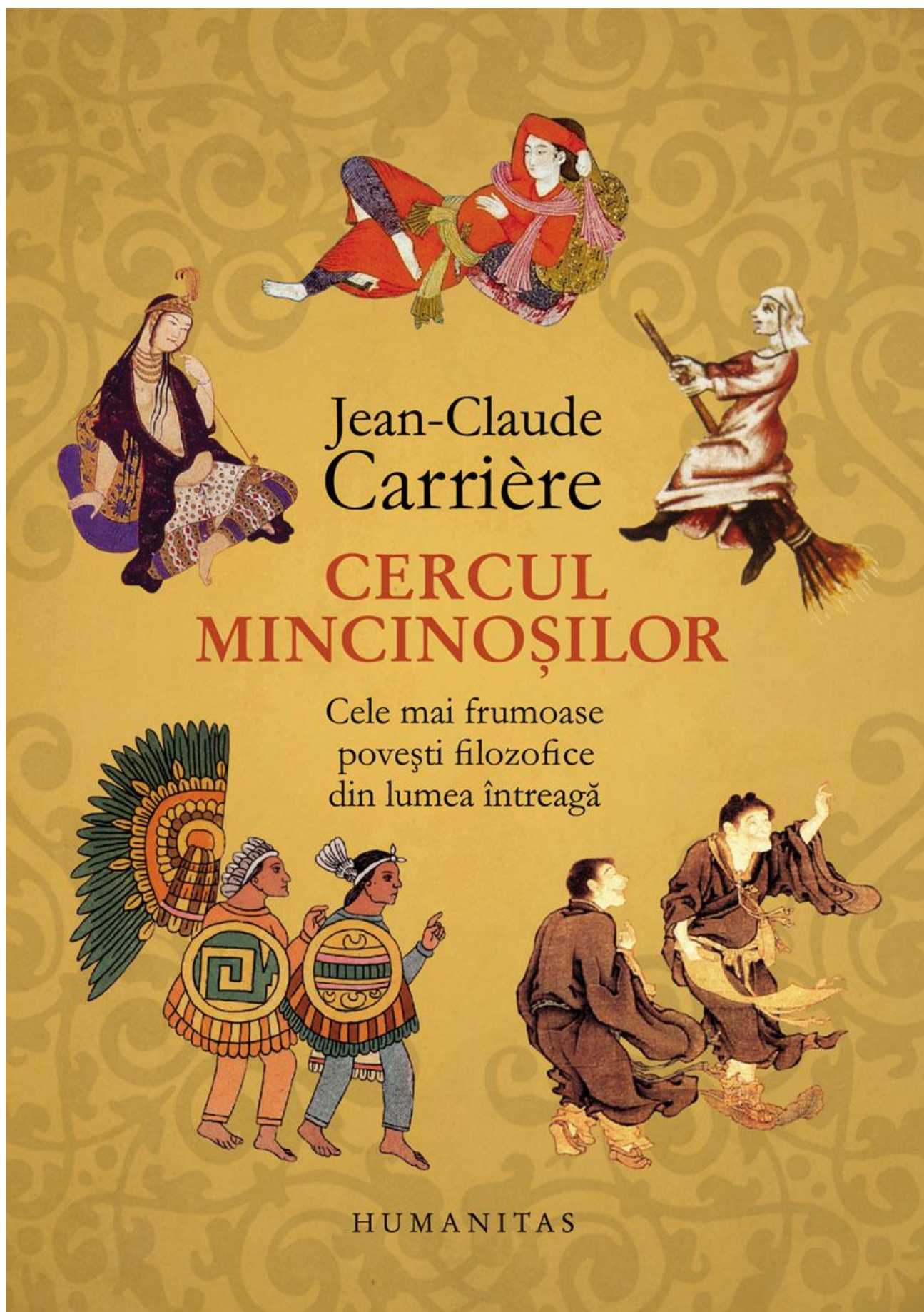
Pe urmă, i-am povestit cum i-am ajutat pe polițiști să prindă un hoț care se ascundea în tabără, apoi cum am înotat până la far și înapoi, iar toată lumea își făcea griji pentru mine, dar, când m-am întors pe plajă, m-au felicitat toți și mi-au zis că sunt un mare campion, și apoi cum prietenii mei din tabără s-au rătăcit prin pădure, unde erau o grămadă de animale sălbatice, iar eu i-am găsit. [...]

Când am intrat în casă, tata s-a uitat la mine:

— Zi, Nicolas, te-ai întâlnit cu prietena ta? Ești mai binedispus?

René Goscinny, Jean-Jacques Sempé, *Micuțul Nicolas în vacanță*,
traducere de Raluca Dincă

C.

www.humanitas.ro

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs, numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Conține o singură semivocală fiecare cuvânt din seria:
 - a) „această”, „fotoliu”.
 - b) „campion”, „făcea”.
 - c) „credeam”, „doamnei”.
 - d) „înapoi”, „trăiască”.

2 puncte
2. Numărul literelor este mai mare decât numărul sunetelor în fiecare cuvânt din seria:
 - a) „binedispus”, „chem”.
 - b) „era”, „extraordinare”.
 - c) „felicitat”, „odinioară”.
 - d) „plângea”, „trunchiul”.

2 puncte
3. Sinonimele potrivite în context pentru cuvintele subliniate în enunțul: „Cneazul nu putea să îndure să fie ceva prea mare pe pământ. I se părea că i-ar știrbi din strălucirea pe care-o avea el.” sunt, în ordine:
 - a) să pătimizească, ar mări, orgoliul.
 - b) să refuze, ar elimina, renumele.
 - c) să suporte, ar micșora, măreția.
 - d) să viețuiască, ar spori, semeția.

2 puncte

Scrie, pe foaia de concurs, răspunsurile la cerințele de mai jos:

4. Notează, din textele A și B, câte un cuvânt aparținând câmpului lexical al naturii. **2 puncte**
5. Alcătuieste o propoziție negativă în care să utilizezi la modul imperativ verbul subliniat în enunțul: „— Zi, Nicolas, te-ai întâlnit cu prietena ta?” **2 puncte**
6. Identifică, în secvența următoare, două verbe aflate la timpuri diferite, pe care le vei preciza: „Credeam că șefii sunt tipi mai mari, mi-a zis ea.” **2 puncte**
7. Transcrie, din secvența următoare, un substantiv articulat nehotărât și un substantiv nearticulat, pe care le vei preciza: „Era prea periculos pentru fete. Făceam niște chestii extraordinare, iar eu am și salvat doi tipi de la înec”. **2 puncte**
8. Menționează valoarea morfologică a fiecărui cuvânt subliniat în secvențele: „cele mai groase trunchiuri pe care le-ați văzut vreodată voi” și „Adică, în realitate, eu comandam”. **2 puncte**
9. Construiește o propoziție simplă, în care substantivul comun „tigru”, la numărul plural, articulat hotărât, să aibă funcția sintactică de subiect. **2 puncte**
10. Rescrie corect următorul enunț: *De fapt, noi venisem acolo, la marginea plajei, sperând că vei venii și tu.* **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

40 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Formulează două idei principale din textul A. **6 puncte**
2. Notează, din textul A, două intenții pe care le-a avut zâna cea bună în privința oamenilor. **6 puncte**
3. Precizează două atitudini diferite ale copiilor întorși din tabără, așa cum rezultă din textul B, ilustrându-le cu câte un exemplu. **6 puncte**
4. Explică, în 30-50 de cuvinte, ce soluție găsește mama lui Nicolas, atunci când băiatul se plânge că nu are cu cine se juca. **6 puncte**
5. Prezintă, în 50-70 de cuvinte, o semnificație a secvenței din textul A: „A tăiat pădurarul trunchiul, dar acesta, când s-a prăvălit, l-a izbit cu o rămurică. Iar rămurelele cele mai mici ale copacului erau mai mari decât cele mai groase trunchiuri pe care le-ați văzut vreodată voi. Atât de tare l-a lovit această rămurică pe pădurar, încât el a căzut bolnav. Din fericire, avea Noe un vecin bun. Se numea Ion. L-a chemat la coliba lui și l-a rugat să facă el trunchiul bucăți, altminteri cneazul o să-l osândească”. **8 puncte**
6. Care este, în opinia ta, rolul poveștilor în viața unui copil? Justifică-ți răspunsul, în 50-70 de cuvinte, referindu-te la textele B și C. **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

40 de puncte

Imaginează-ți că Nicolas îi povestește Mariei-Edwina că a salvat una dintre ființele apărute pe coperta cărții *Cercul mincinoșilor* de Jean-Claude Carrière.

Scrie un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți întâmplarea pe care Nicolas i-o relatează Mariei-Edwina.

Vei primi **26 de puncte** pentru conținutul compunerii și **14 puncte** pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
14 martie 2025
Clasa a V-a

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

- Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Nu se acordă puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte.

SUBIECTUL I

20 de puncte

1. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **d** **2 puncte**
2. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **d** **2 puncte**
3. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **c** **2 puncte**
4. Câte 1 punct pentru notarea, din textele A și B, a câte unui cuvânt aparținând câmpului lexical al naturii (de exemplu: *păduri; plajă* etc.) **2 x 1 punct = 2 puncte**
5. Alcătuirea unei propoziții negative în care se utilizează la modul imperativ verbul subliniat în enunțul dat (de exemplu: *Nu mai zice așa!* etc.) **2 puncte**
6. Câte 1 punct pentru identificarea oricăror două verbe la timpuri diferite (de exemplu: „credeam” – *imperfect*, „sunt” – *prezent* etc.) **2 x 1 punct = 2 puncte**
7. Câte 1 punct pentru transcrierea din secvența dată a unui substantiv articulat nehotărât și a unui substantiv nearticulat (de exemplu: „niște chestii” – *substantiv articulat nehotărât*; „tipi” – *substantiv nearticulat* etc.) **2 x 1 punct = 2 puncte**
8. Câte 1 punct pentru menționarea valorii morfologice a fiecărui verb subliniat în secvențele date („ați” – *verb auxiliar*, „comandam” – *verb predicativ*) **2 x 1 punct = 2 puncte**
9. Construirea unei propoziții simple, în care substantivul comun „tigru”, la numărul plural, articulat hotărât, să aibă funcția sintactică de subiect (de exemplu: *Tigrii au dispărut.* etc.) **2 puncte**
 - alcătuirea unei propoziții simple – 1 punct
 - utilizarea corectă a substantivului indicat conform cerinței (la numărul plural, cu funcția sintactică de subiect, scrierea corectă a acestuia) – 1 punct
10. Rescrierea corectă a enunțului dat (*De fapt, noi veniserăm acolo, la marginea plajei, sperând că vei veni și tu.*): 0 greșeli – 2 puncte; 1 greșeală – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

40 de puncte

1. Câte 3 puncte pentru formularea oricăror două idei principale din textul A **2 x 3 puncte = 6 puncte**
2. Câte 3 puncte pentru notarea, din textul A, a oricăror două intenții pe care le-a avut zâna cea bună în privința oamenilor (de exemplu: *le-a pus la încercare cinstea și a vrut ca dreptatea să triumfe* etc.) **6 puncte**
 - câte 2 puncte pentru numirea celor două intenții – 2 x 2 puncte = 4 puncte
 - respectarea normelor de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
 - construirea răspunsului în enunț/enunțuri – 1 punct
3. Câte 3 puncte pentru precizarea oricăror două atitudini diferite ale copiilor întorși din tabără, așa cum rezultă din textul B (de exemplu: *unii copii sunt supărați că nu-și găsesc părinții, alții sunt deja fericiți de reîntâlnirea cu cei dragi* etc.) **6 puncte**
 - câte 1 punct pentru precizarea fiecărei atitudini – 2 x 1 punct = 2 puncte
 - câte 1 punct pentru exemplificarea fiecărei atitudini – 2 x 1 punct = 2 puncte
 - respectarea normelor de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
 - construirea răspunsului în enunț – 1 punct
4. Explicarea soluției găsite de mama lui Nicolas, atunci când băiatul se plânge că nu are cu cine se juca **6 puncte**
 - identificarea soluției – 2 puncte
 - explicarea soluției identificate (explicare adecvată și nuanțată – 2 puncte; explicare adecvată, dar schematică – 1 punct; încercarea de explicare sau lipsa explicării – 0 puncte) – 2 puncte
 - respectarea normelor de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
 - încadrarea în numărul de cuvinte indicat – 1 punct

- 5. Prezentarea unei semnificații a secvenței din textul A** **8 puncte**
– prezentarea semnificației (prezentare adecvată și nuanțată – 6 puncte; prezentare adecvată, dar schematică – 3 puncte; încercarea de prezentare – 1 punct; lipsa prezentării – 0 puncte) – 6 puncte
– respectarea normelor de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
– încadrarea în numărul de cuvinte indicat – 1 punct
- 6. Justificarea răspunsului la întrebarea dată** **8 puncte**
– formularea răspunsului – 2 puncte
– justificarea răspunsului (justificare adecvată, cu valorificarea celor două texte – 4 puncte; justificare adecvată, cu valorificarea unui singur text – 3 puncte; justificare adecvată, fără valorificarea textelor – 2 puncte; încercare de justificare – 1 punct; lipsa justificării – 0 puncte) – 4 puncte
– respectarea normelor de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
– încadrarea în numărul de cuvinte indicat – 1 punct

SUBIECTUL al III-lea **40 de puncte**

Conținutul compunerii – 26 de puncte

- scrierea unui text în care Nicolas îi povestește Mariei-Edwina cum a salvat una dintre ființele apărute pe coperta cărții: construirea unor idei creative, adecvate cerinței, respectând relația dintre temă și conținut – 14 puncte; construirea unor idei creative, adecvate cerinței, respectând parțial relația dintre temă și conținut – 10 puncte; construirea unor idei adecvate cerinței, respectând parțial relația dintre temă și conținut – 8 puncte; încercare de construire a unor idei creative, fără respectarea relației dintre temă și conținut – 4 puncte **14 puncte**
– respectarea trăsăturilor tiparului narativ (de exemplu: succesiunea logică a evenimentelor, personaje, încadrarea în timp și spațiu etc.): în totalitate – 12 puncte; respectarea parțială, cu o abatere – 8 puncte; respectarea parțială, cu două abateri – 4 puncte; nerespectarea tiparului narativ – 0 puncte **12 puncte**

Redactare – 14 puncte

Organizarea și structurarea discursului **6 puncte**

- respectarea structurii compunerii: organizarea foarte bună a discursului, cu ideile concentrate în jurul temei date și cu paragrafe corespunzătoare fiecărei idei; compunerea are introducere, cuprins și încheiere – 2 puncte; organizare relativ bună a discursului, cu divagații de la tema dată, cu paragrafe corespunzătoare fiecărei idei; compunerea are introducere, cuprins și încheiere – 1 punct; lipsa organizării discursului sau a unor părți ale compunerii – 0 puncte **2 puncte**
– claritatea exprimării ideilor: exprimarea clară a ideilor, în enunțuri logice, corecte din punct de vedere semantic, adecvate scopului comunicării, utilizând un limbaj literar și un vocabular bogat – 2 puncte; exprimarea mai puțin clară a ideilor, în enunțuri corecte din punct de vedere semantic, utilizând parțial un limbaj literar și un vocabular redus – 1 punct; lipsa de claritate – 0 puncte **2 puncte**
– coerența compunerii: discurs unitar, în care introducerea și încheierea se susțin reciproc, cu enunțuri aflate în legătură logică și cu utilizarea corectă a conectorilor – 2 puncte; discursului îi lipsește unitatea, dar sensul global poate fi identificat; introducerea și încheierea se susțin parțial, cu utilizarea, în general corectă, a conectorilor – 1 punct; lipsa de coerență – 0 puncte **2 puncte**

Stilul discursului **8 puncte**

- corectitudinea gramaticală (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **1 punct**
– proprietatea termenilor (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **1 punct**
– ortografie (0 – 1 greșeli – 2 puncte; 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **2 puncte**
– respectarea normelor de punctuație (0 – 1 greșeli – 2 puncte; 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **2 puncte**
– așezarea corectă în pagină **1 punct**
– lizibilitatea **1 punct**

NOTĂ! Nu se vor puncta următoarele aspecte: truismele, utilizarea unor idei cu caracter general, folosirea nejustificată a conceptelor de teorie literară, a citatelor și a referințelor irelevante scopului comunicării.